

KYBERŠIKAN A NENÁVISTNÉ PROJEVY ONLINE

Květen 2025

Realizováno ve spolupráci
s In IUSTITIA

Kontakt T-Mobile:

Patricie Šedivá

Head of Communication

T-Mobile Czech Republic a.s.

Tomíčková 2144/1, 148 00 Praha 4

Mobil: +420 603 400 140

E-mail: patricie.sediva@t-mobile.cz

Metodologie

Cíle výzkumu

T-Mobile se v rámci své ESG strategie ve spolupráci s organizací In IUSTITIA a agenturou Ipsos zaměřil na téma šikany a nenávistných projevů v online prostředí. Cílem výzkumu bylo především změřit míru výskytu kyberšikany a nenávistných projevů na internetu v populaci dospívajících a mladých dospělých od 11-21 let na úrovni vystavení a viktimizace a jak se při setkání s nimi tyto lidé zachovají.

Velikost vzorků

Celkový vzorek N=816

Z toho: majorita N=578

zástupci ohrožené skupiny N=194

Nástroje výzkumu

Online dotazování prostřednictvím Ipsos panelu **Populace.cz**

Strukturovaný dotazník o délce přibližně 15 minut.

Datum sběru

17.4. – 29.4. 2025

Cílové skupiny

Dospívající a mladí dospělí ve věku 11-21 let

Reprezentativní výběr cílové skupiny na základě rozložení populace ČR ve znacích pohlaví, regionu, a velikosti místa bydliště.

Výzkum nezohledňoval reprezentativitu výzkumného vzorku z pohledu národnosti, etnické příslušnosti, sexuální orientace, genderové identity, zdravotního postižení aj.

Kontakt Ipsos

Michal Kormaňák

E-mail: michal.kormanak@ipsos.com

GSM: +420 739 472 302

Vysvětlení pojmů I.

Kyberšikana

Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií, a ke které dochází opakovaně, ať už ze strany původního agresora či dalších osob.

Kyberšikana může být nenávistně motivovaná. Nejde tedy o vzájemně se vylučující kategorie; **v tomto výzkumu kyberšikana zahrnuje i nenávistné projevy na internetu.**

Nenávistné projevy na internetu

Nenávistné projevy na internetu jsou skutky slovního násilí, které cílí na skupinovou příslušnost a které jsou páčány na sociálních sítích, na blozích či diskuzních fórech, v diskuzích zpravodajských webů nebo jsou posílány skrze aplikace, jako je Messenger, WhatsApp či Signal.

Slovní násilí jsou nadávky, urážky, zesměšňování, zastrašování či vyhrožování násilím.

Skupinová příslušnost je zde nejčastěji vymezena národností, etnickou příslušností, náboženstvím, sexuální orientací, pohlavím či rodem (gender), zdravotním postižením, vzhledem těla a podobnými charakteristikami.

Vysvětlení pojmů II.

Vystavení (exposure)

Vystavení znamená, že se účastníci a účastnice šetření s kyberšikanou nebo nenávistnými projevy na internetu pouze setkali, ale nijak se jich to nedotklo.

To znamená, že se s šikanou setkali, viděli ji, byli jejími **svědky**, ale ne její obětí.

Dotčení (victimization)

Dotčení znamená, že se účastníci a účastnice šetření s šikanou nebo nenávistnými projevy nejen setkali, ale také se jimi cítili osobně dotčeni.

To znamená, že nebyli pouze vystaveni, ale zároveň se vnímali jako její **oběti**.

Vysvětlení pojmů III.

Majorita

Jedná se o ty dospívající a mladé dospělé, kteří se v dotazníku neidentifikovali ani s jednou z ohrožených skupin.

Ohrožené skupiny

Jedná se o ty dospívající a mladé dospělé, kteří se v dotazníku identifikovali alespoň s jednou z níže uvedených skupin:

- Národnostní nebo etnické menšina (např. ukrajinská, vietnamská, romská nebo jiná)
- Rodiče nebo já jsme se narodili v zahraničí
- Náboženská menšina (hlásím se k jiné víře než ke křesťanství)
- LGBT+ skupiny (lesby, gayové, bisexuálové, trans lidé, nebinární nebo jiné)
- Lidé se zdravotním postižením (tělesné, mentální, duševní či jiné znevýhodnění)
- Lidé, kteří veřejně projevují politické názory (aktivisté, volení politici, ochránci lidských práv)

DETAILNÍ VÝSLEDKY

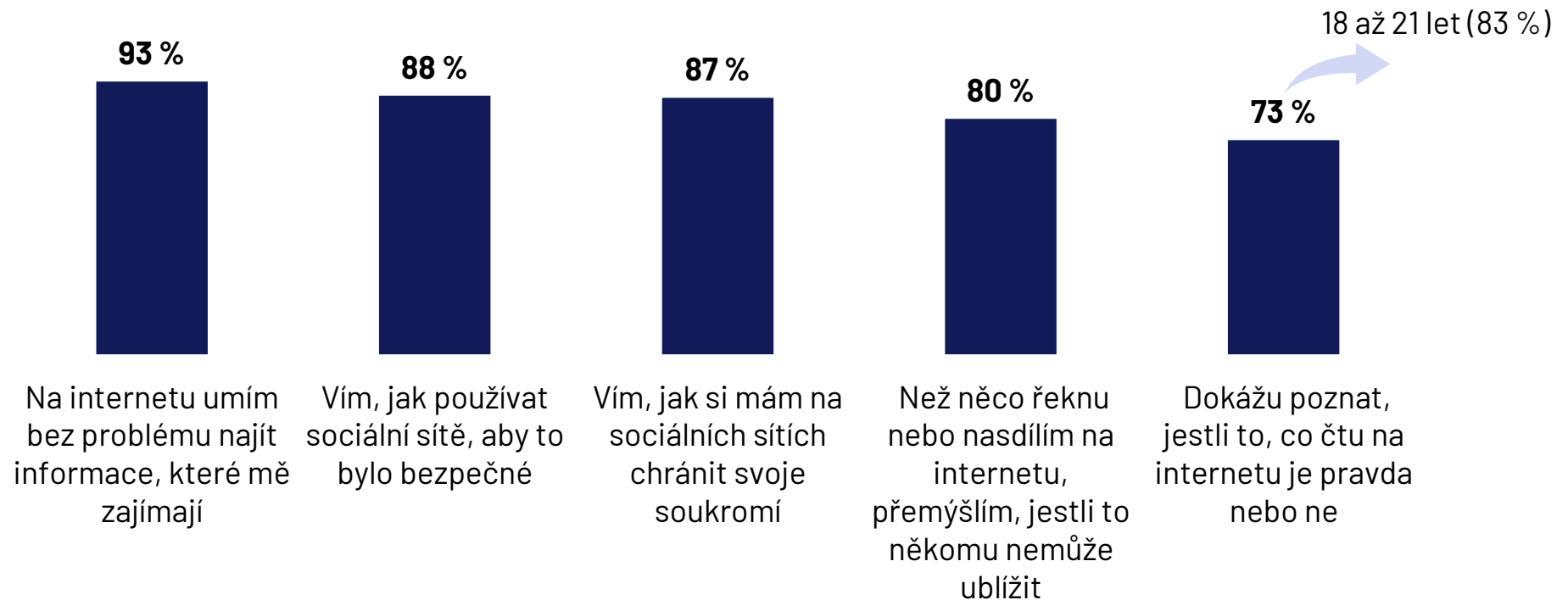
POHYB NA INTERNETU

Souhlas s výroky ohledně používání internetu

Naprostá většina dospívajících a mladých dospělých si na internetu umí bez problému najít informace.

Tři čtvrtiny uvedly, že dokáží poznat, co je na internetu pravda a co ne.

Pozn.: Zobrazen součet odpovědí Zcela + Spíše souhlasím; zobrazeny signifikantní rozdíly oproti celkové populaci

Otázka: Q7. Jak moc souhlasíš s následujícími výroky?

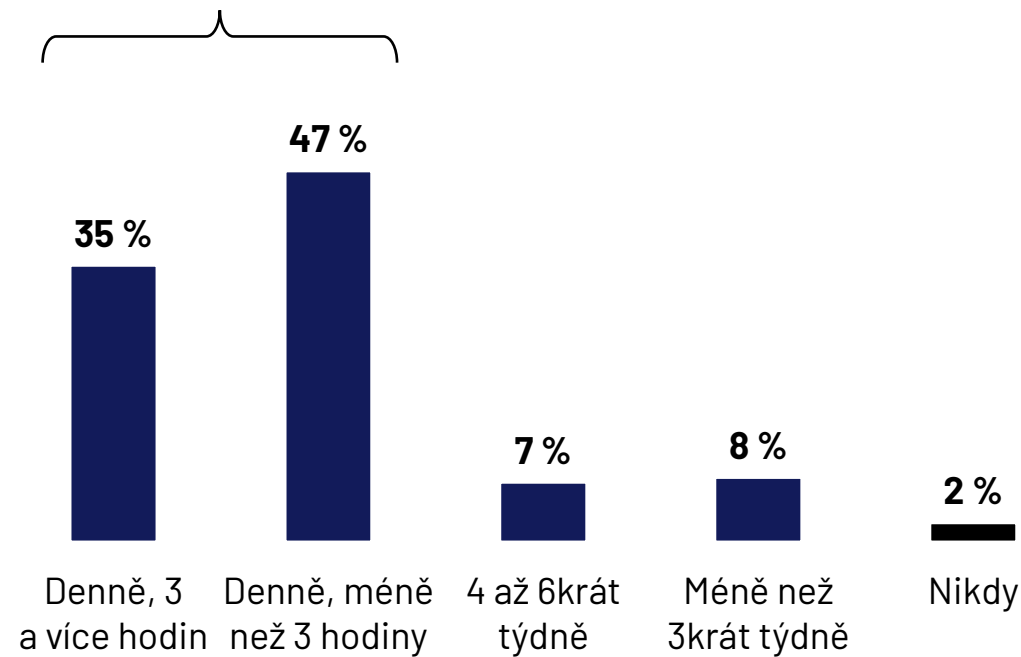
Báze: n=816

Používání sociálních sítí, komentáře a sdílení videí

Sociální sítě více než tři hodiny denně používá více než třetina dospívajících a mladých dospělých od 11 do 21 let.

Bezmála polovina sociální sítě používá denně, ale méně než tři hodiny.

11-16 let: 76% / 17-21 let: 92%

82 %

každý den na sociálních sítích

11 %

denně píše statusy nebo komentáře

18 %

denně zveřejňuje nebo přeposílá videa

Pozn: Zobrazeny signifikantní rozdíly oproti celkové populaci

Otázka: Q4. Jak často používáš sociální sítě, jako je Instagram, TikTok, Facebook, Youtube, X ...?; Q5. Jak často píšeš statusy nebo komentáře na sociálních sítích, jako je např. Instagram, YouTube, Facebook, TikTok nebo X?; Q6. A jak často zveřejňuješ nebo přeposíláš videa na sociálních sítích, jako je např. Instagram, YouTube, Facebook, TikTok nebo X?

Báze: n=816

ZKUŠENOST SE ŠIKANOU V ONLINE PROSTŘEDÍ

Vystavení nějakému typu šikany v online prostředí

Naprostá většina dospívajících a mladých dospělých 11-21 let byla v posledních 12 měsících vystavena nějakému typu šikany nebo negativního chování* v online prostředí.

Nejčastěji se osobně potýkají s rozšiřováním pomluv a lží o jich samotných či s různými urážkami, nadávky či pohrdáním vůči nim.

85 %

v posledních 12 měsících **vidělo** nějaký typ šikany nebo negativního chování* v online prostředí (**vystavení**)

67 %

se vnímalo jako oběti nějakého typu šikany (**dotčení**)

NEJČASTĚJŠÍ TYPY KYBERŠIKANY, SE KTEROU SE DOSPÍVAJÍCÍ A MLADÍ DOSPĚLÍ OSOBNĚ POTÝKAJÍ

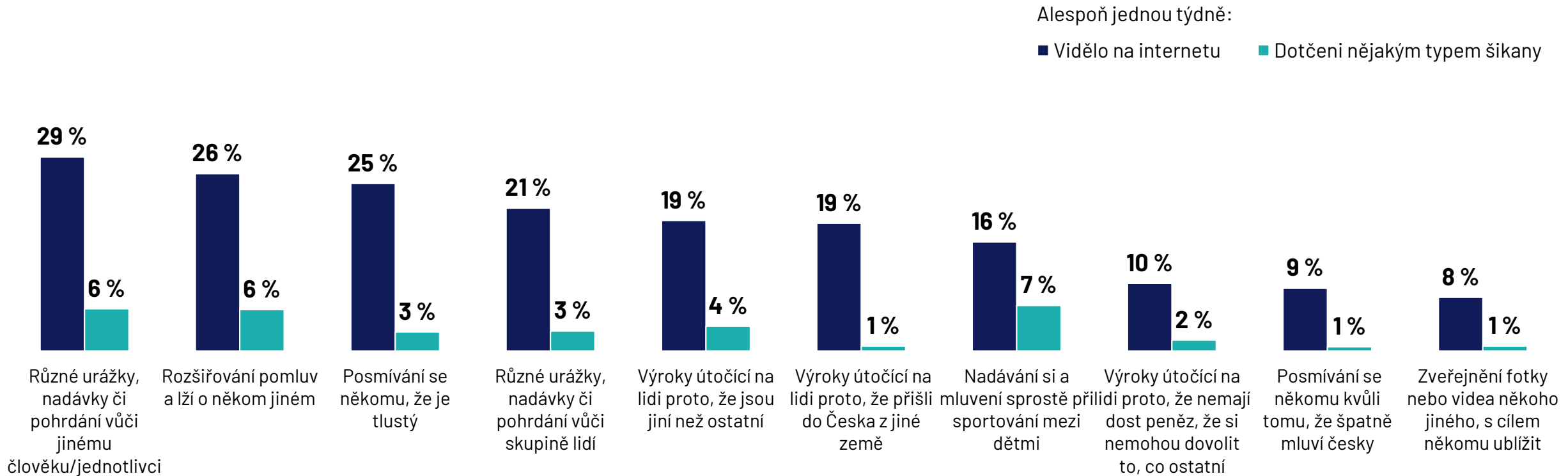
Pozn.: Zobrazeno TOP 5 odpovědí

Otázka: Q10. Nyní prosím uveď, jak často ses s tím setkával/a přímo na internetu. Q11. Stává se, že některé z těchto věcí se dotýkají přímo nás. Pokud některé z níže popsaných chování bylo mířeno proti tobě, prosím uveď, jak často ses s tím v posledních 12 měsících potýkal/a. *Dotazováno 15 specifických situací viz přílohu

Báze: n=816

Frekvence vystavení a dotčení alespoň jednou týdně

Alespoň jednou týdně se s různými urážkami, nadávkami či pohrdáním vůči jiným na internetu setkává 29 % dospívajících a mladých 11-21 let.

Pozn.: Zobrazeno TOP 10 typů chování

Otázka: Q10. Nyní prosím uveď, jak často ses s tím setkával/a přímo na internetu. Q11. Stává se, že některé z těchto věcí se dotýkají přímo nás. Pokud některé z níže popsaných chování bylo mířeno proti tobě, prosím uveď, jak často ses s tím v posledních 12 měsících potýkal/a.

Báze: n=816

Komu se dospívající a mladí dospělí svěřují, pokud byli kyberšikanou přímo dotčeni

Šest z deseti mladých lidí, kterých se nějaký typ kyberšikany dotknul přímo, se svěřilo někomu ve svém okolí. Nejméně se s tím však svěřují chlapci, jejichž ochota svěřovat se s tím v čase klesá.

Nejčastěji se svěřují dospívající a mladí dospělí rodičům nebo kamarádům.

26 %

těch, kteří byli přímo dotčeni nějakým typem kyberšikany, se s tím nikomu nesvěřilo

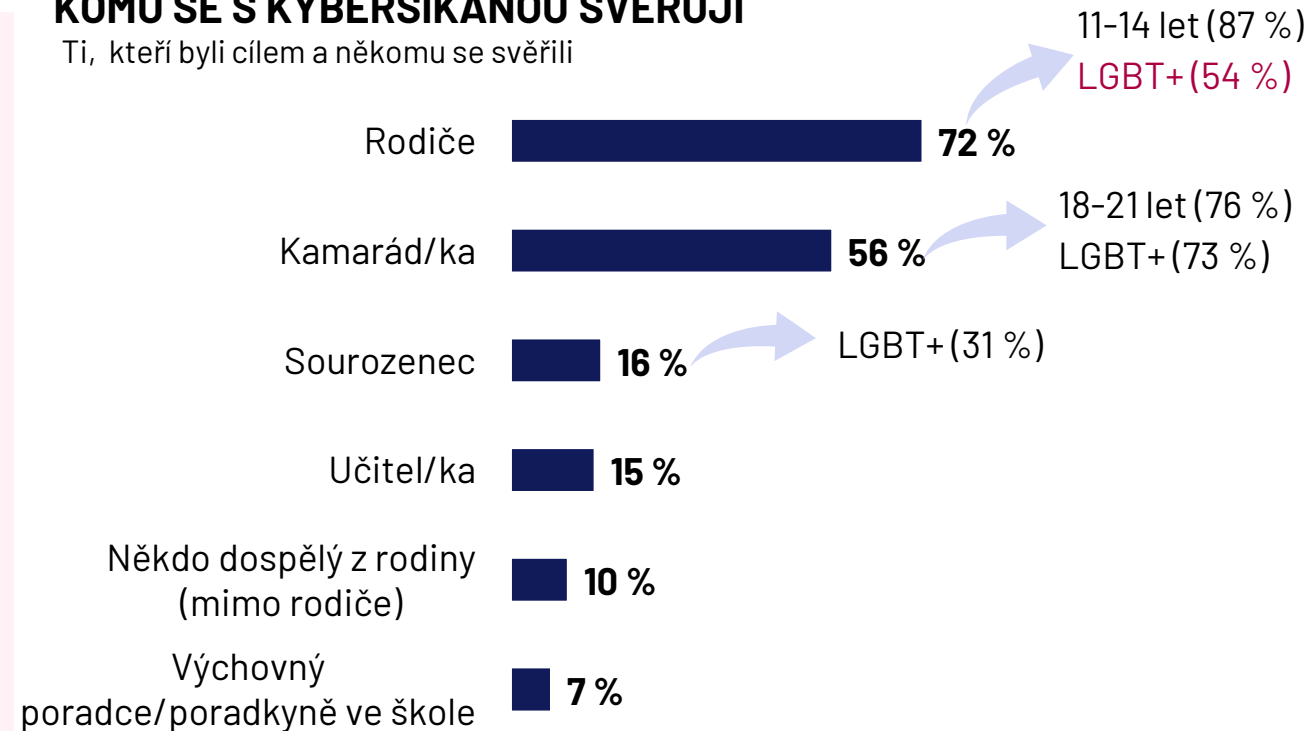
Častěji se nesvěřují chlapci (34 %)

S věkem u mužů klesá ochota se svěřovat

Nejméně se svěřují muži 18-21 let (40 %)

KOMU SE S KYBERŠIKANOU SVĚŘUJÍ

Ti, kteří byli cílem a někomu se svěřili

Pozn.: Zobrazeny odpovědi s četností >7 %, Možnost více odpovědí; Zobrazeny signifikantní rozdíly oproti celkové populaci

Otázka: Q12. Svěřil/a jsi se, mluvil/a jsi třeba jen trochu s někým o tom, s čím jsi se setkal/a?; Q13. S kým jsi mluvil/a? Nebo na koho jsi se obrátil/a?

Báze Q12: n=544 (ti, kteří se osobně setkali s nějakým typem kyberšikany); Báze Q13: n=342 (ti, kteří se někomu svěřili)

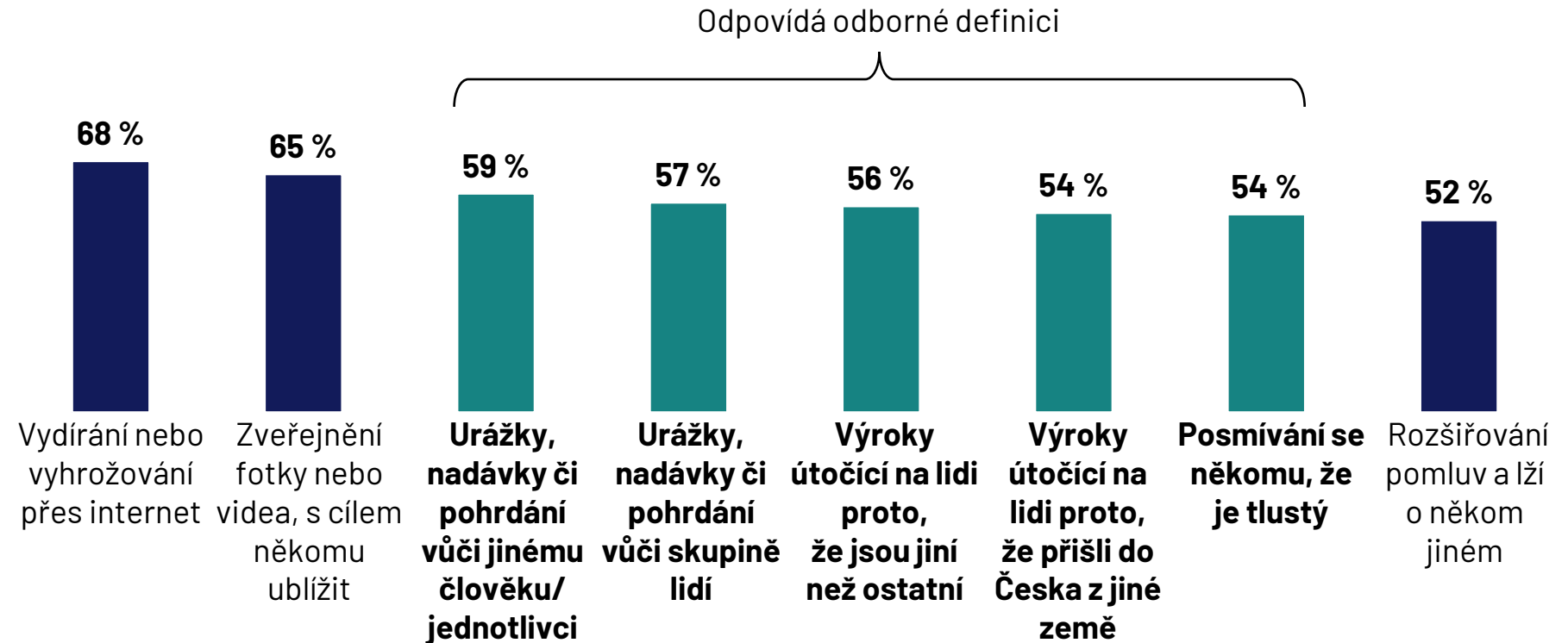
NENÁVISTNÉ PROJEVY V ONLINE PROSTŘEDÍ

Chápání pojmu „nenávistné projevy“

Dospívající a mladí dospělí 11-21 let častěji chápou pojem „nenávistné projevy“ šířeji, než je tomu u odborné veřejnosti.

Po této otázce byli respondenti a respondentky seznámeni s odbornou definicí nenávistných projevů, se kterou výhradně šetření dále pracovalo.

Pozn.: zobrazena odpověď=Je to nenávistný projev; zobrazeny výroky s četností odpovědí >50 %

Otázka: Q14. Co z následujícího ty osobně považuješ za nenávistný projev?

Báze: n=816

Představení odborné definice nenávistných projevů

Nenávistné projevy mohou být zaměřeny na jednotlivce nebo na skupiny lidí. Důvodem je to, že se člověk nějak odlišuje. Tato odlišnost obvykle **souvisí s národností, etnickou příslušností, náboženstvím, sexuální orientací, pohlavím či rodem (gender), zdravotním postižením, vzhledem těla či podobnými charakteristikami.**

Nenávistnými projevy **na internetu** myslíme nenávistné nadávky, urážky, zesměšňování, zastrašování, vyhrožování násilím, které se vyskytují

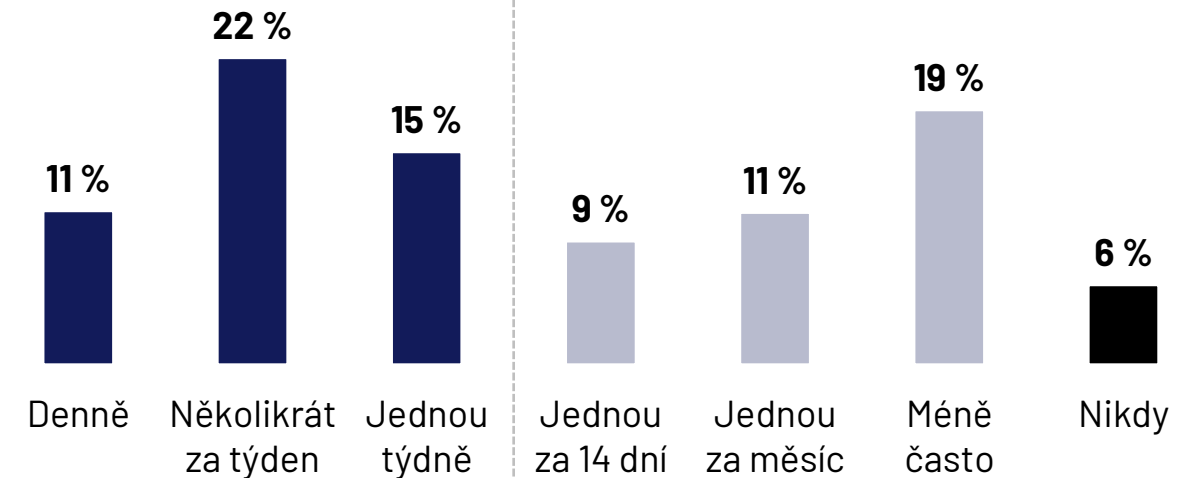
- ve statusech, komentářích nebo v soukromých zprávách na sociálních sítích (Instagram, TikTok, Discord, Facebook, X/Twitter, YouTube aj.);
- na blozích nebo diskusních fórech;
- v diskusích zpravodajských webů; nebo
- jsou posílány prostřednictvím aplikací, jako je Messenger, WhatsApp, Signal apod.

Jak často viděli dospívající a mladí dospělí nenávistné projevy na internetu za poslední rok

Bezmála polovina dospívajících a mladých dospělých viděla nenávistné projevy na internetu v uplynulých 12 měsících jednou týdně nebo častěji.

FREKVENCE VYSTAVENÍ NENÁVISTNÝM PROJEVŮM

Pozn.: Nevím 7 %

Otázka: Q15. Jak často ses v posledních 12 měsících setkával/a s nenávistnými projevy na internetu, na sociálních sítích, v diskusních fórech, ve videích či různých aplikacích a webech? Máme na mysli výroky, obrázky, videa aj., které se týkaly projevů, které jsou popsány výše.

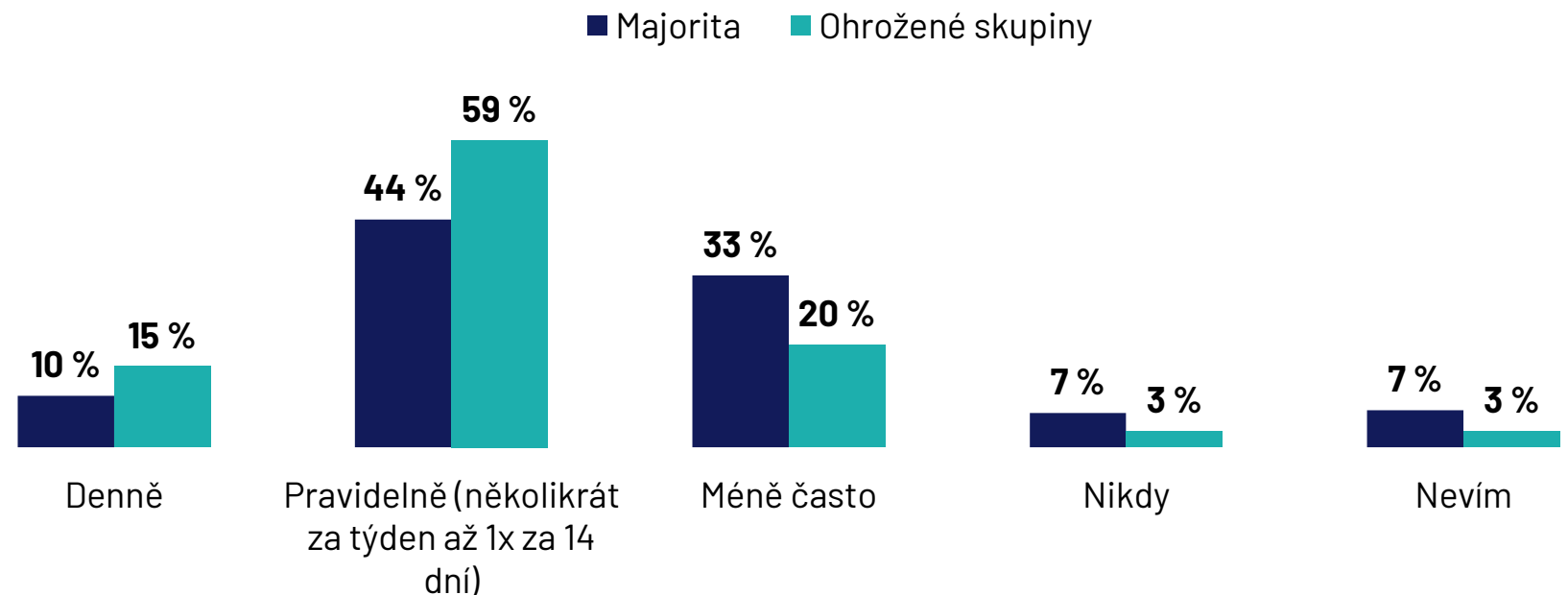
Báze: n=816

Vystavení nenávistným projevům na internetu za poslední rok: Majorita a ohrožené skupiny

Obecně se ohrožené skupiny setkávají s nenávistnými projevy na internetu častěji než majorita.

Bezmála tři čtvrtiny dospívajících a mladých dospělých 11-21 let z ohrožených skupin se s těmito projevy setkávají alespoň 1x za 14 dní.

FREKVENCE VYSTAVENÍ NENÁVISTNÝM PROJEVŮM

Pozn.: Nevím 7 %

Otázka: Q15. Jak často ses v posledních 12 měsících setkával/a s nenávistnými projevy na internetu, na sociálních sítích, v diskusních fórech, ve videích či různých aplikacích a webech? Máme na mysli výroky, obrázky, videa aj., které se týkaly projevů, které jsou popsány výše.

Báze: Ohrožené skupiny: n=194; Majorita: n=578

Jak často byli dospívající a mladí dospělí vystaveni nenávistným projevům na internetu: Rozpad jednotlivých skupin

Ohrožené skupiny jsou častěji vystaveny nenávistným projevům na internetu.

Nejčastěji se s nimi setkávají lidé z LGBT+ skupiny.

V této skupině není nikdo, kdo by nenávistné projevy na internetu v posledních 12 měsících neviděl.

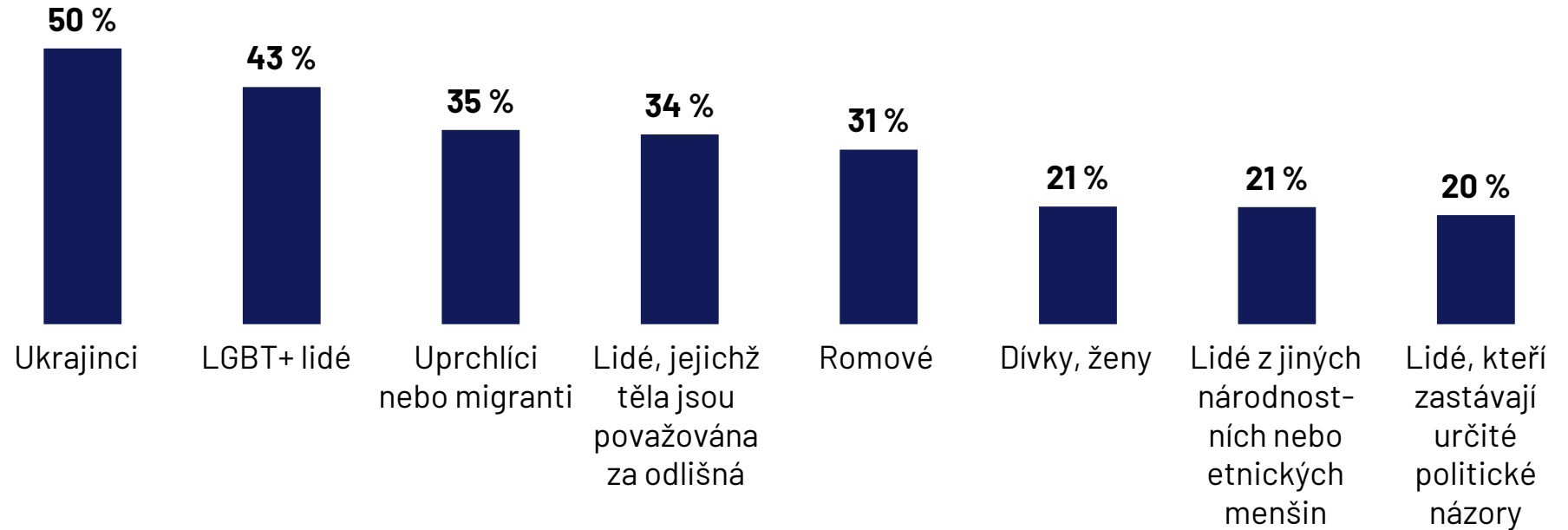
	Majorita (n=578)	Rodiče nebo já jsme se narodili v zahraničí (n=45)	LGBT+ skupiny (n=59)	Lidé se zdravotním postižením (n=66)	Lidé, kteří veřejně projevují politické názory (n=32)
Denně	10 %	16 %	20 %	12 %	22 %
Pravidelně (několikrát za týden až 1x za 14 dní)	44 %	55 %	61 %	58 %	63 %
Méně často	33 %	23 %	14 %	25 %	9 %
Nikdy	7 %	2 %	0 %	6 %	3 %

Pozn.: Výzkum šetřil i národnostní a etnické menšiny a náboženské menšiny, ale kvůli nízké bázi nejsou zobrazeny; Do tabulky nebyla zahrnuta odpověď nevím
Otázka: Q15. Jak často ses v posledních 12 měsících setkával/a s nenávistnými projevy na internetu, na sociálních sítích, v diskusních fórech, ve videích či různých aplikacích a webech? Máme na mysli výroky, obrázky, videa aj., které se týkaly projevů, které jsou popsány výše.

Skupiny, proti kterým byly nenávistné projevy namířeny

Polovina těch, kteří byli v posledních 12 měsících vystaveni nenávistným projevům na internetu, uvádí, že takové projevy byly namířeny proti Ukrajincům.

Čtyři z deseti viděli nenávistné projevy vůči lidem LGBT+.

Pozn.: Zobrazeno TOP 8 odpovědí, Možnost více odpovědí

Otázka: Q16. Vůči jakým lidem nebo skupinám lidí, byly tyto nenávistné projevy namířeny?

Báze: n=769 (ti, kteří se v posledních 12 měsících alespoň někdy setkali s nenávistnými projevy na internetu)

Prevalence dotčenosti nenávistnými projevy na internetu

Třetina dospívajících a mladých
dospělých se cítila dotčena
nenávistnými projevy na
internetu. U ohrožených skupin
se jedná takřka o tři čtvrtiny.

34 %

zástupců majority uvádí, že se kvůli
nenávistným projevům na internetu
cítilo špatně

73 %

zástupců ohrožených skupin uvádí, že se
kvůli nenávistným projevům na internetu
cítilo špatně

Otázka: Q22. Cítil/a jsi se v poslední 12 měsících špatně kvůli tomu, že jsi někde na internetu četl/a nebo viděla něco špatného či zlého, co se týkalo přímo tebe?

Báze: n=769 (ti, kteří se v posledních 12 měsících alespoň někdy setkali s nenávistnými projevy na internetu)

Prevalence dotčenosti nenávistnými projevy na internetu

Podle jednotlivých skupin

Zástupci ohrožených skupin se častěji cítí být dotčeni nenávistnými projevy na internetu než majorita.

Nejčastěji se jimi cítí dotčeni lidé, kteří veřejně projevují politické názory, LGBT+ skupiny a lidé se zdravotním postižením.

Cítili se dotčeni	
Majorita (n=578)	34%
Rodiče nebo já jsme se narodili v zahraničí (n=44)	62%
LGBT+ skupiny (n=59)	76%
Lidé se zdravotním postižením (n=62)	71%
Lidé, kteří veřejně projevují politické názory (n=31)	91%

Nejčastější důvody dotčení

Protože jsem dívka, žena	23 %
Moje národnost, etnická příslušnost	13 %
Sexuální orientace, genderová identita (LGBTQ+)	42 %
Vzhled těla (např. nadváha)	29 %
Vzhled těla (např. nadváha)	29 %
Zdravotní postižení	27 %
Vzhled těla (např. nadváha)	34 %
Protože jsem mladý člověk	31 %

Otázka: Q22. Cítil/a jsi se v poslední 12 měsících špatně kvůli tomu, že jsi někde na internetu četl/a nebo viděla něco špatného či zlého, co se týkalo přímo tebe?
Báze: n=769 (ti, kteří se v posledních 12 měsících alespoň někdy setkali s nenávistnými projevy na internetu)

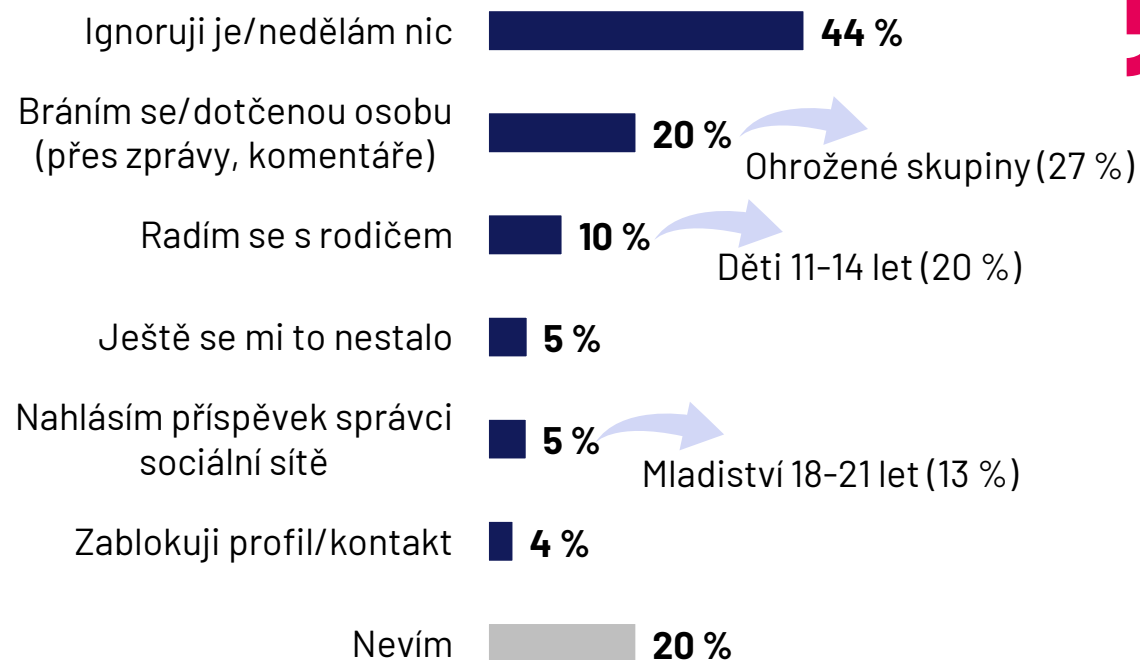
REAKCE NA NENÁVISTNÉ PROJEVY

Reakce na nenávistné projevy na internetu: spontánní odpovědi

Ti, kteří vidí nenávistné projevy na internetu, je nejčastěji ignorují.

Pětina brání ty, proti kterým jsou nenávistné projevy mířeny, přes zprávy nebo komentáře.

Ohrožené skupiny častěji než majorita brání dotčené osoby.

PŘÍKLADY VERBATIMŮ

„Když se to týká mě, **nechám to být**, ale když se to týká mých přátel nebo příbuzných, tak se je **snažím bránit**.“

„Řeším to **s mamkou nebo ségrou**. Ve škole jsem byla **za učitelkou**.“

„Přečtu si to a někdy to **proberu s mamkou**. Je mi to spíš osobně líto.“

„Když je ten nenávistný projev mířený na někoho, koho znám, **zastanu se ho**. Nevím, jak se chovat, když je mířená nenávist na mne. Asi to **řeknu rodičům**.“

Pozn.: Otevřená otázka; zobrazeny signifikantní rozdíly oproti celkové populaci
Otázka: Q18. Jak se obvykle zachováš, když se setkáš s nenávistnými projevy na internetu, které míří na tebe či někoho ve tvém okolí? Popiš nám vlastními slovy, co obvykle v takovou chvíli děláš.
Báze: n=769 (ti, kteří se v posledních 12 měsících alespoň někdy setkali s nenávistnými projevy na internetu)

Reakce na nenávistné projevy na internetu: podpořené odpovědi

Téměř polovina dospívajících a mladých dospělých, kteří byli v posledních 12 měsících vystaveni nenávistným projevům na internetu, na ně reagovala aktivně. Více než třetina poté reagovala pasivně.

Nejčastěji toho, kdo nenávistné projevy šířil, zablokovali, nebo se svěřili rodičům.

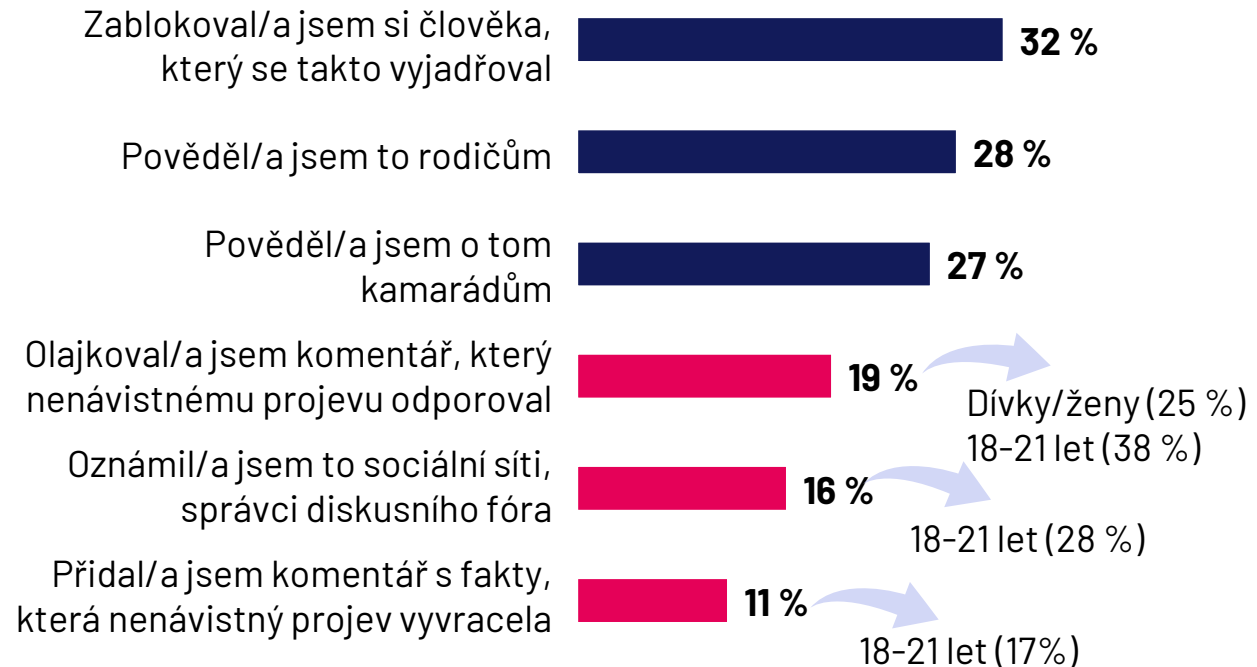
35 %

těch, kteří byli v posledních 12 měsících vystaveni nenávistným projevům na internetu, reagovali
POUZE PASIVNĚ

45 %

těch, kteří byli v posledních 12 měsících vystaveni nenávistným projevům na internetu, reagovali
AKTIVNĚ

KONKRÉTNÍ REAKCE

Pozn.: Zobrazeny odpovědi s četností >10 %, Možnost více odpovědí; aktivní reakce není výlučně exkluzivní, člověk mohl reagovat i pasivně

Otázka: Q19. Možná jsi dělal/a něco z níže uvedeného, když ses setkal/a s nenávistnými projevy na internetu. Prosím, označ všechny způsoby, jak jsi reagoval/a v posledních 12 měsících.

Báze: n=769 (ti, kteří se v posledních 12 měsících alespoň někdy setkali s nenávistnými projevy na internetu)

Reakce na nenávistné projevy na internetu: podpořené odpovědi: Majorita a ohrožené skupiny

Ohrožené skupiny častěji než
majorita proti nenávistným
projevům zakročí aktivně.

MAJORITA

37 %
POUZE PASIVNÍ REAKCE

39 %
AKTIVNÍ REAKCE

24 %
ŽÁDNÁ REAKCE

OHROŽENÁ SKUPINA

27 %
POUZE PASIVNÍ REAKCE

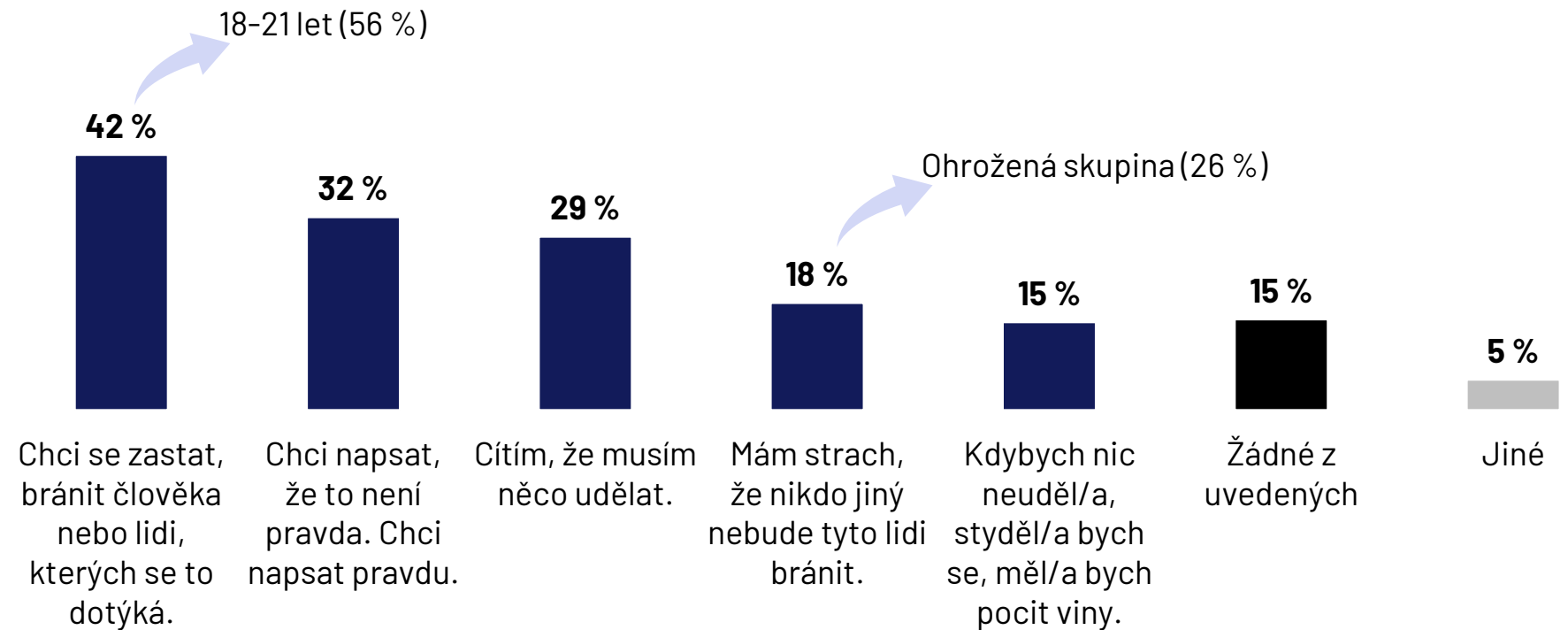
66 %
AKTIVNÍ REAKCE

6 %
ŽÁDNÁ REAKCE

Pozn.: aktivní reakce není výlučně exkluzivní, člověk mohl reagovat i pasivně
Otázka: Q19. Možná jsi dělal/a něco z níže uvedeného, když ses setkal/a s nenávistnými projevy na internetu. Prosím, označ všechny způsoby, jak jsi reagoval/a v posledních 12 měsících.
Báze: Majorita n=540; Ohrožené skupiny: n=188 (ti, kteří se v posledních 12 měsících alespoň někdy setkali s nenávistnými projevy na internetu)

Důvod reakce na nenávistné projevy na internetu

Ti, kteří na nenávistné projevy na internetu nějak reagovali, tak učinili nejčastěji proto, že se chtěli zastat těch, kterých se tyto projevy dotkly. Třetina chce uvést věci na pravou míru.

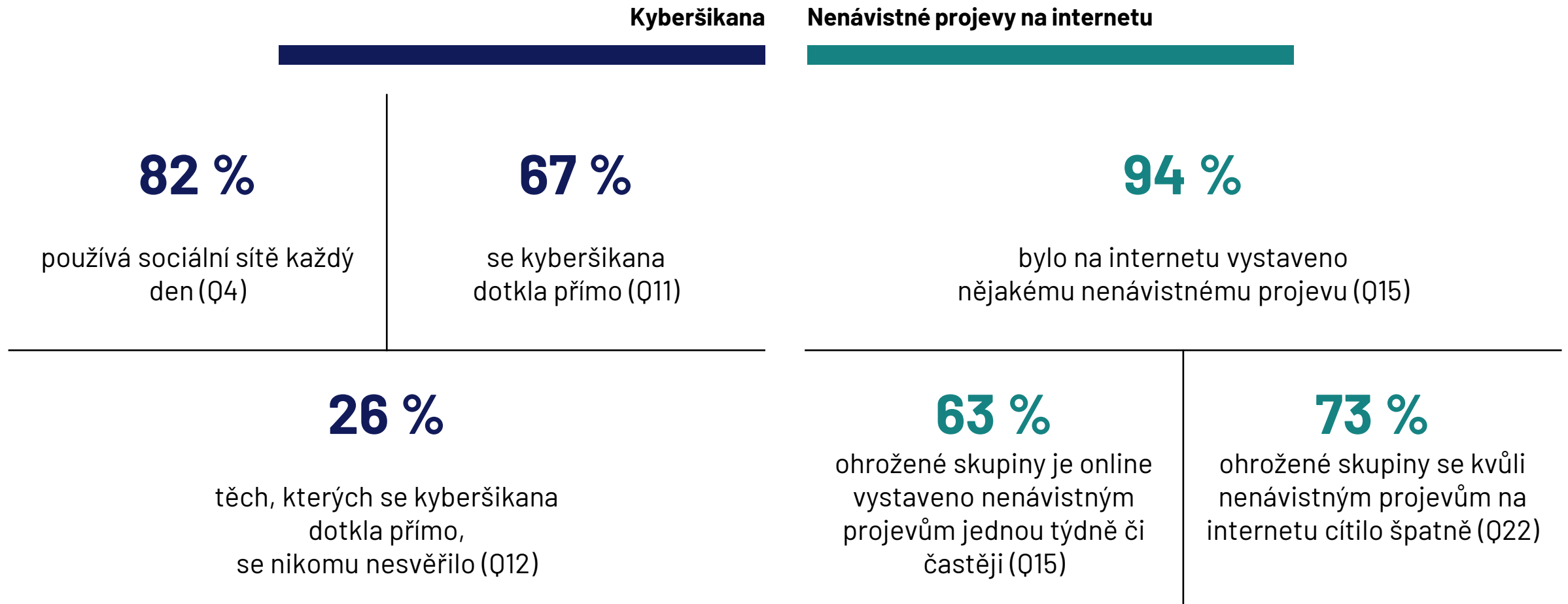
Pozn.: Možnost více odpovědí
Otázka: Q20. Lidé mají různé důvody, proč se rozhodnou na nenávistné projevy na internetu reagovat. Z jakých důvodů na nenávistné projevy online obvykle reaguješ ty?

Báze: n=617 (ti, kteří na nenávistné projevy reagovali)

HLAVNÍ ZÁVĚRY

Hlavní závěry

Otázka: Q4. Jak často používáš sociální sítě, jako je Instagram, TikTok, Facebook, Youtube, X ...? Q11. Stává se, že některé z těchto věcí se dotýkají přímo nás. Pokud některé z níže popsanych chování bylo mířeno proti tobě, prosím uveď, jak často ses s tím v posledních 12 měsících potýkal/a. Q12. Svěřil/a jsi se, mluvil/a jsi třeba jen trochu s někým o tom, s čím jsi se setkal/a?; Q15. Jak často ses v posledních 12 měsících setkával/a s nenávistnými projevy na internetu, na sociálních sítích, v diskusních fórech, ve videích či různých aplikacích a webech? Máme na mysli výroky, obrázky, videa aj., které se týkali projevů, které jsou popsány výše. Q22. Cítil/a jsi se v poslední 12 měsících špatně kvůli tomu, že jsi někde na internetu četl/a nebo viděla něco špatného či zlého, co se týkalo přímo tebe?

DĚKUJI ZA POZORNOST

PŘÍLOHA

Rozpad vzorku dle sociodemografických charakteristik

	Struktura vzorku	Reprezentativní populace
Pohlaví		
Kluk / Muž	46%	51%
Dívka / Žena	54%	49%
Někdo jiný	0%	-
Nechci odpovídat	0%	-
Věkové skupiny		
11 - 14 let	34%	31%
15 - 17 let	34%	36%
18 - 21 let	32%	33%
Velikost místa bydliště		
Do 1 000 obyvatel	18%	17%
1 001 až 5 000 obyvatel	20%	22%
5 001 až 20 000 obyvatel	19%	18%
20 001 až 100 000 obyvatel	21%	20%
Více než 100 000 obyvatel	22%	23%

	Struktura vzorku	Reprezentativní populace
Kraje		
Praha	10%	11%
Středočeský kraj	14%	14%
Jihočeský kraj	7%	6%
Plzeňský kraj	4%	6%
Karlovarský kraj	3%	3%
Ústecký kraj	9%	8%
Liberecký kraj	4%	4%
Královehradecký kraj	5%	5%
Pardubický kraj	5%	5%
Vysočina	4%	5%
Jihomoravský kraj	12%	11%
Olomoucký kraj	6%	6%
Zlínský kraj	5%	5%
Moravskoslezský kraj	12%	11%

Rozložení reprezentativní vychází na základě dat z výsledků Sčítání 2021 Českého statistického úřadu.

Testované položky v Q9 a Q10: Šikana a negativní chování

Různé urážky, nadávky či pohrdání vůči jinému člověku/jednotlivci

Různé urážky, nadávky či pohrdání vůči skupině lidí

Výroky útočící na lidi proto, že jsou jiní než ostatní

Výroky útočící na lidi proto, že přišli do Česka z jiné země

Výroky zakazující někomu se s někým kamarádit, protože je jiný než ostatní

Výroky útočící na lidi proto, že nemají dost peněz, že si nemohou dovolit to, co ostatní

Posmívání se někomu, že je tlustý

Posmívání se někomu kvůli jeho oblečení

Posmívání se někomu kvůli tomu, že špatně mluví česky

Rozšiřování pomluv a lží o někom jiném

Zveřejnění fotky nebo videa někoho jiného, s cílem někomu ublížit

Vydírání nebo vyhrožování přes internet

Nadávání si a mluvení sprostě při sportování mezi dětmi

Nadávání si a mluvení sprostě mezi vrcholovými sportovci

Nadávání si a hádání se mezi politiky
